

Naturupplevelser för alla

Flera av Örebro läns naturreservat och nationalparker är på olika sätt anpassade för ökad tillgänglighet

Länsstyrelsen
Örebro län

Naturupplevelser för alla

Länsstyrelsen vill göra det lättare för fler människor att uppleva naturen. I den här broschyren får du veta vilka anpassningar som finns vid olika naturreservat, så att du tryggt kan ge dig ut i naturen. De områden som presenteras har olika anpassningar för ökad tillgänglighet. Som besökare kommer du inte att hitta allt på samma ställe.

Här hittar du också förslag på platser som kan vara lätta att besöka, utan att vi har gjort anpassningar. Genom broschyren och information på Länsstyrelsens webbsida kan du hitta de områden som passar just dina önskemål på upplevelser och tillgänglighet. Mer information finns på vår webbsida: www.lansstyrelsen.se/orebro/tillganglignatur

Välkommen ut!

I broschyren finns förslag på platser med :

- hårdgjorda stigar
- naturligt jämna stigar utan större lutning och hinder
- rastplatser med bord som har plats för rullstol
- bänkar som har rygg och armstöd
- eldplatser med högre höjd, som går att komma nära intill
- torrdass anpassade för rullstolsburna (RWC)
- ledstråk för synnedsättning, som kan följas med teknikkäpp
- ljudguider
- taktil karta
- teckentolkning
- stigar med individuella färg- och symbolmarkeringar
- tydlig och lättläst information.

Vad betyder symbolerna?

Rastbord

Led för rörelsehindrad

Grillplats

Vandringsled

Ljudguide

Vindskydd

Ledstråk

Dass

Teckentolkad information

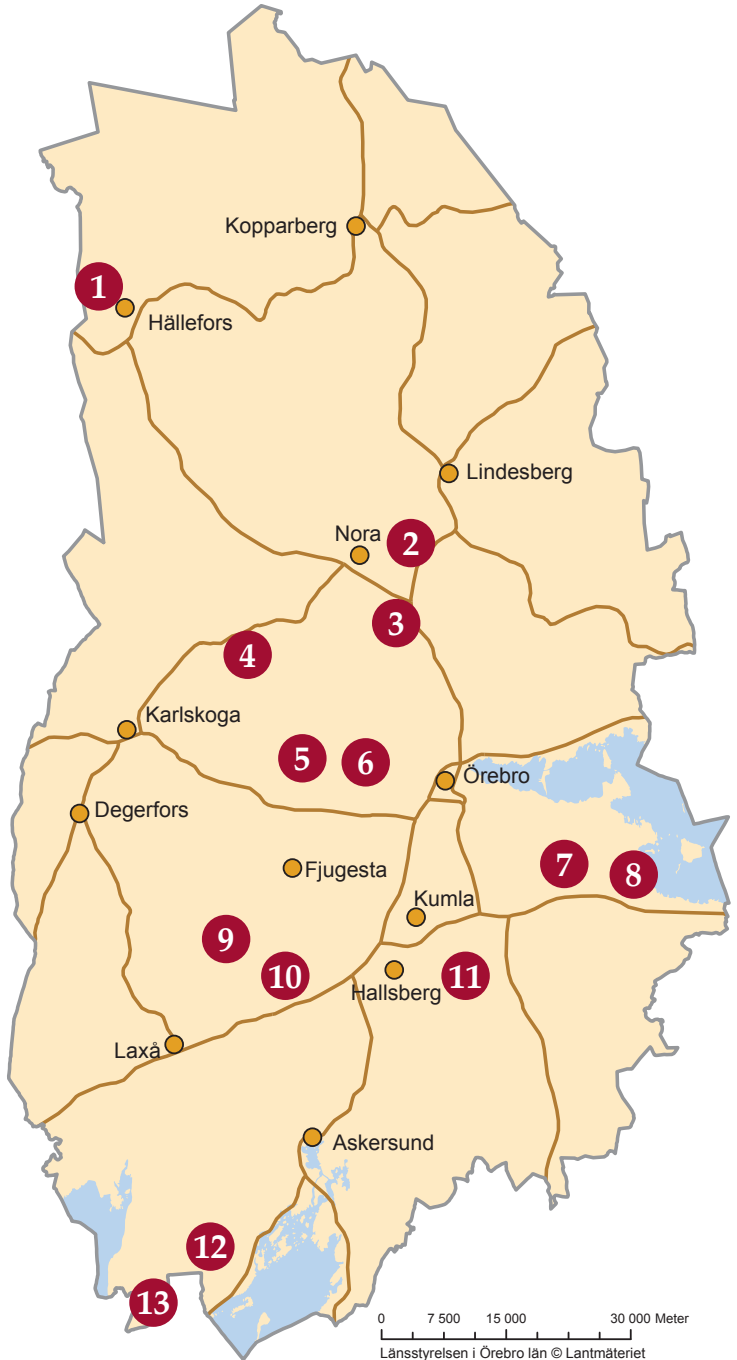
Utsiktstorn

Välkommen ut!

Läs mer på

**[www.lansstyrelsen.se/
orebro/tillganglignatur](http://www.lansstyrelsen.se/orebro/tillganglignatur)**

- 1** Knuthöjdsmossen
- 2** Järleån
- 3** Skärmarbodabergen
- 4** Älvhytteängen
- 5** Garphyttans nationalpark
- 6** Latorpsängarna
- 7** Kvismaren
- 8** Segersjö
- 9** Skagershultsmossen
- 10** Trystorps ekäng
- 11** Herrfallsäng
- 12** Fagertärn
- 13** Tivedens nationalpark

Knuthöjdsmossen

Besök Knuthöjdsmossen i april och maj för att se smålommen ligga på ägg i sina bon, ibland alldeles intill rampen som leder ut på mossen. Knuthöjdsmossen är en högmosse med massor av gölar. Det är en vacker och annorlunda plats, även på hösten. Här finns dass och rastbord som är anpassade för rullstolsburna.

Service

RWC

Övrigt

Viss lutning fram till rastplatsen.

Järle kvarn och Järleåns rastplats

Bästa tiden för att besöka Järleån är tidigt om våren när forsen är som mäktigast. Senare på våren och på försommaren är blomsterprakten värd att se och fågelsången når sin kulmen. Vid parkeringen söder om Järle kvarn har du nära till vattnet och den gamla bruksmiljön. Picknickkorgen kan du avnjuta vid rastplatsen lite längre västerut. Där finns grillplats, rastbord och dass. Dasset och vissa bord har hög tillgänglighet.

Service

RWC

Övrigt

Delar av Järleåns naturreservat är mycket kuperat med branta stigar och trappor.

Skärmarbodabergen

Skärmarbodabergen är en unik och spännande plats med grottor, branter och uråldriga tallar - ett riktigt äventyrsland. Vid entrén finns en hårdgjord yta med rastbord som har plats för rullstol och en grillplats med öppen yta omkring. Här finns även en balansbana för barn. Inom reservatet finns drygt en mil markerad stig, uppdelad på flera stigslingor med individuella färg- och symbolmarkeringar. Utmed stigarna i södra Skärmarbodabergen finns flera ljudguider som du når via mobil.

Service

Övrigt

Den blockiga terrängen i området kan bitvis vara krävande och risk för halka finns.

Älvhytteängen

I Älvhytteängens naturreservat finns ett ålderdomligt odlingslandskap med ängar och betesmarker. På ängen hittar du många vackra och spännande växter som guckusko, majviva, gullvivor och berusande liljekonvaljer. På sensommaren går det ibland kor och betar i hagarna. Vid parkeringen finns ett rastbord med utsikt över ängen.

Service

Garphyttans nationalpark

Det gamla odlingslandskapet är bitvis backigt, fullt av blomsterängar och varierad skog. Under vår och försommar blommar tibast, blåsippor, vitsippor och gullvivor. Lite längre fram på sommaren är ängarna fulla av smörboll, gökärt, svinrot och förvildad akleja. Här hittar du ett härligt utflyktsområde för stora och små. Nära parkeringen finns två rastplatser med plats för rullstol och en rymlig grillplats med hårdgjord markyta. För aktuell information: www.sverigesnationalparker.se/garphyttan.

Service

RWC

Övrigt

Utöver den hårdgjorda stigen finns stigslingor med individuella färg- och symbolmarkeringar i varierande svårighetsgrad.

Latorpsängarna

Latorpsängarna lockar hundratals besökare varje år i månadskiftet mellan maj och juni, då de praktfulla guckuskorna blommar. Guckusko finns framför allt i den skogbevuxna Kantängen. Där finns också gullvivor och blåsippor. Från parkeringen följer du en jämn stig cirka 500 meter genom Torrängen, som ligger precis vid vägen, och vidare in i lövskogen. Vill du inte gå så långt finns ett rastbord i Torrängen. Här hittar du ängsväxter som darrgräs, sommarfibbla, buskviol, rödkämpar, rosettjungfrulin och ormtunga.

Service

Övrigt

En asfalterad gång-/cykelväg passerar reservatets västra del, alldeles intill guckuskorna i Kantängen.

Kvismaren

Om våren och hösten kommer tusentals gäss och tranor till Kvismarens strandängar och öppna vatten för att rasta under flytten. Här kan du också se många andra fåglar så ta gärna med en kikare. En spännande upplevelse är att besöka Öby kulle en solvarm aprildag. Då vaknar snok och huggorm från sin vinterdvala och kryper fram bland stenarna. Ett av fågeltornen och ett vindskydd i området har anpassningar för rullstolsburna, likaså flera rastbord och ett av dassen.

Foto: Ulla-Carin Eklblom

Service

RWC

Övrigt

Här finns en tillgänglig utsiktsplattform (Rysjön) och ett tillgängligt vindskydd (Hammarkullen).

Segersjö

Njut av Segersjös jätteekar och den gamla kulturbygden i området året om. Från parkeringen följer du en jämn stig med kort gräs cirka 200 meter för att nå betesmarken Djurgården. Där finns en bänk för vila och eftertanke. Längs stigen passerar du en av Segersjös grövsta ekar. Kom riktigt nära för att studera ekens alla invånare i form av fåglar, insekter och lavar.

Service

Övrigt

I hagarna finns betesdjur.

Foto: Bergslagsbild

Skagerhultsmossen - tornet

Skagerhultsmossen är en av Mellansveriges största högmossar. Tidigt om våren spelar orrarna på myrvidderna. Senare anländer tranor, grönbenor och ljungpipare och luften fylls av olika spelläten. Fågellivet på mossen är rikt och levande och upplevs bäst från fågeltornet i väster. En 500 meter lång grusad stig som är jämnad från stenar och rötter leder fram till tornet. Tornets nedre våning nås via en ramp och här finns information om mossen och landskapet omkring.

Service

Trystorps ekäng

Trystorps ekäng är som allra vackrast att besöka om våren. Här finns en lövskog med många gamla fina ekar och lindar. På våren är marken täckt av blåsippor som sedan följs av vitsippa, lungört, trolldruva, vårärt, skogsvicker och många andra blomster. Fågellivet är rikt. Har du tur kan du se olika hackspettar, skogsduva, kattuggla, stenknäck, bivråk och nötkråka. En tidig majmorgon är chansen stor att höra göken. Kaffet avnjuter du vid något av rastborden, flera har plats för rullstol.

Service

RWC

Övrigt

Stigen lutar kraftigt bitvis och en medhjälpare kan behövas för rullstolsburna.

Fagertärn

Fagertärn är känt för sina röda näckrosor som blommar från mitten av juli till mitten av augusti. Förr var hela sjön täckt av näckrosor, idag är de inte lika många. De som finns växer en bit ut på sjön, så ta gärna med kikare. Fagertärn är fint att besöka även på våren och hösten. Här kommer du nära vattnet på en hårdgjord stig längs sjökanten. Stigen är kantad av ett ledstråk som kan följas med teknikkäpp och här finns flera bänkar att vila vid och rastbord med plats för rullstol.

Foto: Roger Lundberg

Service

RWC

Övrigt

Stigarna i skogsdelen, öster om sjön, är mycket kuperade och bitvis täckta med stenar och rötter.

Herrfallsäng

I Herrfallsäng finns länets artrikaste slätteräng. Här kan du njuta av ängens blommor och fåglarnas röster under vår, sommar och höst. En lättgången stig med naturinformation för både stora och små tar dig genom äng, betesmark och lövskog. Följ ledstråket från parkeringen till Lundbomstorpet där du kan äta din matsäck i trädgården eller inne i torpet, lyssna på ljudguiden och uppleva det gamla odlingslandskapet. På parkeringen och utanför torpet finns rastbord med plats för rullstol.

Service

Övrigt

Klippt grässtig med ledstråk fram till torpet och trappa in till torpet. Vissa tider på året finns det betesdjur i hagarna.

Foto: Fredrik Wilde

Tivedens nationalpark

Fram till 2017 pågår arbete med att utvidga nationalparken och göra nya mer tillgängliga vandringsleder och entréer. Tiveden är ett kuperat och vilt skogslandskap med vackra skogssjöar, jätteblock vid Stenkälla, fin utsikt från Trollkyrkobergen samt badstrand vid Vitsand. Här får skogen utvecklas till naturskog. I den gamla och glesa skogen trivs tjäder och olika hackspettar liksom mängder av andra fåglar, insekter, växter och svampar.

Aktuell information på:

www.sverigesnationalparker.se/tiveden.

Foto: Fredrik Wilde

Service efter invigning 2017

RWC

Hög tillgänglighet vid entréer och vissa vandringsleder efter invigningen i maj 2017.

Fler utflyktstips i Örebro län

Grönön i Vättern

Grönön ligger i naturreservatet Norra Vättern. Ön nås med egen båt eller med M/S Wettervik från Askersund. Båten har hiss för rullstolar. Grönön har en rejäl båtbygga, ramper att köra rullstol på, grillplats och rymlig toalett. Mer info på Askersund kommuns hemsida, www.askersund.se

Ramundeboda

Ramundeboda är en medeltida klosterruin invid Borasjön. Ruinen ligger söder om Laxå, strax intill en stor rastplats vid E20. Det finns hårdgjorda stigar fram till klosterområdet. För mer information kontakta Laxå kommun.

Siggebohyttan

I Öskevik, mellan Nora och Lindesberg ligger den ståtliga bergsmansgården Siggebohyttan. Inom området finns hårdgjorda stigar, lågt placerade infotavlor med information också som blindskrift samt ramp till servicebyggnad. Mer information på www.orebrolansmuseum.se/siggebohyttan.html

Örebro kommun

I Örebro finns många natur- och kulturresevat med hög tillgänglighet. www.naturkartan.se/orebro

Örebro län

Läs mer om sevärda natur- och kulturmiljöer på www.lansstyrelsen.se/orebro/sevardamiljoer

Pershyttan

I kulturresevatet Pershyttan söder om Nora finns välbevarade lämningar efter 700 år av bergsbruk. Delar av området har hög tillgänglighet, framförallt kring informationscentralen. För mer information, kontakta turistbyrån i Nora.

Läs mer på
[www.lansstyrelsen.se/
orebro/tillganglignatur](http://www.lansstyrelsen.se/orebro/tillganglignatur)

Anteckningar:

Publ.nr: 2016:22
Bilder: Länsstyrelsen om inget annan anges.

Titel: Naturupplevelser för alla
Utgivare: Länsstyrelsen i Örebro län.
Beställningsadress: Länsstyrelsen i Örebro län, 701 86 Örebro
Telefon växel: 010-224 80 00
E-post: orebro@lansstyrelsen.se
Tryckeri: Taberg Media Group

Länsstyrelsen
Örebro län

En samlande kraft!

www.lansstyrelsen.se/orebro
www.twitter.com/LstOrebro

Besöksadress: Stortorget 22
Postadress: 701 86 Örebro
Telefon: 010-224 80 00
E-post: orebro@lansstyrelsen.se